

Tempo Doeloe, vroegere tijd, is een korte beschrijving door Gerrit van Faassen van het "Indië-leven" van enkele veteranen. In dit verhaal staat Gerrit Johan Waayman uit Bergentheim centraal. Hij hield van zijn diensttijd een dagboek bij, waaruit wij een gedeelte publiceren.

Voor Waayman begon zijn diensttijd op 19 mei 1947, toen hij moest opkomen in de Knoopkazerne in Utrecht. Daar kregen de dienstplichtigen eerst een infanterieopleiding. In juli van dat jaar volgden theoretische lessen over motoren en een cursus Maleis. Dat laatste maakte duidelijk dat Waayman zou worden uitgezonden naar Indië. In augustus leerde hij motorrijden. "Dus zullen we wel motorordonnans worden", schrijft hij in zijn dagboek. Op 11 augustus noteert hij: "Eerst nog wel wat beverig, want ik had nog nooit op zo'n ding gezeten. Eerst moesten we rijden in de eerste versnelling. Na een paar rondjes mochten we al hoger op. Na de middag hebben we al een ritje gemaakt naar Zeist." Twee weken later staat in zijn dagboek: "Weer iets nieuws gehad, colonne rijden met de motor, reuze mooi werk." Later volgt ook colonne rijden met de auto: "De dagen vliegen om." In januari 1948 werd de compagnie van Waayman bij verschillende onderdelen ingedeeld. Hijzelf kwam terecht bij de 7e Hulpverbandplaats Afdeling (7e Hupva genoemd), waarvoor hij naar Kampen moest. Twee maanden later, op 31 maart, vertrok hij naar Indië. Aan boord van de Kota Baroe waren 1154 militairen. Veel infanteristen, maar ook Huzaren van Boreel, Geneeskundige Troepen en de Marinierskapel. En de mascotte van de 7e Hupva, een levende geit. De reis duurde maar liefst 37 dagen, met veel averij, machinepech en niet te vergeten storm. Gezagvoerder Marinus Hoogendijk slaagde er desondanks in de gevaarlijke reis tot een goed einde te brengen. Op 5 mei 1948 zetten de manschappen voet aan wal op Java. Ze gingen direct van boord en werden met vrachtwagens naar het Kamp Makassar gebracht, ten zuiden van Batavia. Daar werden ze ondergebracht in bilik hutten (gevlochten bamboe), met kamertjes voor vier personen. "Om op te zitten hebben we niets anders dan het bed, want tafels en stoelen zijn er niet." Op 8 mei vertrokken ze alweer. Met de boot ging het van Priok langs de noordkust van Java naar Samarang. In de baai van Cheribon werden ze met landingsboten afgehaald, die konden ongeveer 200 man vervoeren. In eerste instantie werden de militairen ondergebracht in een hospitaal op de Bodjong. Later gingen ze naar Pekalongan, zo'n 100 kilometer van Samarang, waar ze ook hun wapen kregen: een stengun. De grootte van dit wapen gaf af en toe problemen, want als de soldaten naar het kleine kerkje in Tegal gingen, zaten ze met het wapen tussen de knieën. Behalve naar de kerk gaan, zwemmen en de bioscoop bezoeken was er voor Waayman en zijn maten weinig te doen. Wachtlopen en opnieuw rijles, omdat in Indië links werd gereden, dat was het zo'n beetje. De dagen werden verder gevuld met het bezoeken van de poliklinieken, samen met de dokter, facturen van de foerier rondbrengen en 's avonds patrouille lopen door de kampongs. In zijn dagboek schrijft Waayman op 18 december 1948: "De toestand is gespannen en alles wacht af wat er zal gebeuren." Een dag later: "Was vanmorgen al vroeg wakker door het gebrom van vliegtuigen in de lucht. De actie was begonnen." Net voor kerst: "We blijven steeds in het kamp. Moeten wanneer we uitgaan steeds gewapend zijn en om 7 uur binnen." Op eerste kerstdag: "Vanmorgen is mijn eigen onderdeel naar Oost-Java vertrokken. Daar ik daar niet kan komen word ik met Wim Muis gedetacheerd naar het 30B-hospitaal, om wagens in te rijden." Waayman kwam er dus goed van af bij de Tweede Politionele Actie, beter dan sommigen in zijn omgeving, zoals in zijn dagboek staat te lezen bij 29 maart 1949: "Vanmorgen als bewaking mee geweest naar Poerbolingo. Vanmiddag werden er zes doden en vier gewonden binnengebracht, van een auto die op een mijn liep." Het dagboek van Gerrit Waayman liep in Indië door tot 9 mei 1950. Die dag vertrok hij met de General Hersey naar Nederland. Op 1 juni kwam de boot aan in IJmuiden. De laatste regels van zijn dagboek gebruikte Waayman om te beschrijven hoe hij zijn omgeving ervoer

na het verblijf in Indië: "Alles was eerst vreemd en klein, maar dat zal ook wel weer gauw wennen."